

УДК 332.142.6:332.021

Секція: Правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності

Л. Петровська

М. Купчак

старший викладач кафедри права та менеджменту

у сфері цивільного захисту

м. Львів, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Охорона навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини, раціональне використання природних ресурсів в Україні є обов'язковою умовою сталого економічного і соціального розвитку.

Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища спрямоване на регулювання природно-соціальних умов та процесів, раціональне використання та збереження природних ресурси. Таке управління полягає у виконанні функцій нагляду, регулювання, планування, прогнозування, програмування, інформування, досліджень, експертизи, контролю та інших видів виконавчо-розпорядчої діяльності.

Державне управління в галузі охорони довкілля можна поділяти на:

- загальне - здійснюють державні органи загальної компетенції;
- спеціальне - здійснюють державні органи спеціальної компетенції.

До органів загальної компетенції відносяться органи державної виконавчої влади (Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації) та органи місцевого самоврядування.

Кабінет Міністрів України у галузі охорони навколишнього природного середовища: забезпечує розробку державних цільових та міждержавних екологічних програм; здійснює реалізацію екологічної політики;

керує зовнішніми зв'язками України в галузі охорони довкілля, організовує екологічне виховання та екологічну освіту громадян.

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища відповідно до своєї компетенції: реалізують рішення відповідних рад; координують діяльність підприємств та організацій, які розташовані на території відповідно села, селища, міста; беруть участь у розробці місцевих екологічних програм.

До державних органів спеціальної компетенції належать: комплексні, галузеві і функціональні.

Комплексні – це ті, які виконують частину природоохоронних завдань з приводу всіх природних об'єктів. До них належать Міністерство екології та природних ресурсів України, яке здійснює комплексне управління природокористування в державі, затверджує ліміти та видає дозволи на спеціальне використання певних видів природних ресурсів, здійснює державний контроль за використанням і охороною природних об'єктів, координацію діяльності міністерств та відомств, що здійснюють використання природних ресурсів, представляє екологічні інтереси України у міжнародних відносинах з іншими державами [1].

Галузеві забезпечують управління охороною та використанням окремих природних об'єктів. До таких органів належать: Державне агентство земельних ресурсів України, Державна служба геології та надр України, Державне агентство лісових ресурсів України, Державне агентство водних ресурсів України. Щодо тваринного світу, слід підкреслити, що немає окремого спеціального створеного органу центральної виконавчої влади, а окремі функції щодо управління у цій галузі покладені на Державне агентство лісових ресурсів України (у галузі ведення мисливського господарства) та Державне агентство рибного господарства України.

Щодо атмосферного повітря, функції управління здійснюють Міністерство екології та природних ресурсів України та Державне агентство України з управління зоною відчуження.

Щодо об'єктів природно-заповідного фонду, урядовим органом державного управління виступила Державна служба заповідної справи, яку було ліквідовано. Функції цього урядового органу зараз лише частково передано департаменту Міністерства екології та природних ресурсів України.

Функціональні виконують одну або декілька природоохоронних функцій стосовно всіх природних об'єктів (зокрема, Державне агентство України з управління зоною відчуження, Міністерство охорони здоров'я України, Державна інспекція ядерного регулювання України та інші).

Однією з важливих напрямків діяльності державних агентств є забезпечення міжнародних зв'язків та обмін досвідом з фахівцями у галузі екології багатьох країн світу, зокрема, Канади, Швеції, США та іншими.

Так, уже сьогодні сланцевим газом та метаном вугільних родовищ зацікавлені іноземні компанії-потенційні інвестори - *ExxonMobil, Chevron (США), Shell (Нідерланди-Великобританія), Petrobras (Бразилія), PetroChina (Китай), Total (Франція), OMV (Австрія)* та ряд інших, які готові вкладати у розвідку та розробку родовищ власні кошти [3].

Головною метою державного екологічного управління є найбільш ефективне досягнення гармонізації соціального, економічного і екологічного розвитку, реалізація законодавства, контроль за дотриманням вимог екологічної безпеки, забезпечення проведення ефективних і комплексних заходів щодо раціонального використання природних ресурсів, досягнення узгодженості дій державних і громадських органів у сфері охорони довкілля.

Список літератури:

1. Указ Президента України від 13 квітня 2011 року № 452/2011 «Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України». // Офіційний вісник України від 26.04.2011 р., № 29, ст. 25
3. К. А. Рябець «Екологічне право України» // Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 438 с.
2. ЗВІТ про результати діяльності Державної служби геології та надр України за 2011 рік. Електронний ресурс: www.menr.gov.ua/docs/tsovv/zvit_2011_3.doc.